

RAPPORT

***Testperiod trafikvakter vid Uslands skola under vecka 2,
9 januari 2006 – 13 januari 2006***

Jan-Erik Andersson, Lokala Skolrådet

Inledning och bakgrund

Rapporten baserar sig på avrapporteringar från trafikvakterna.

I november månad 2005 beslutade Lokala Skolrådet att genomföra en testperiod med trafikvakter då detta sammanföll med ett förslag från två klasser på skolan. Enkät tillsändes föräldrarna i dessa två klasser med följande information och frågor;

- En beskrivning över uppdraget som trafikvakt.
- Deras möjlighet att fungera som trafikvakter under en testperiod.
- En enklare undersökning över vad de generellt ansåg om trafikvakter.

Totalt tillsändes 44 föräldrar/familjer enkäten varav 31 enkäter returnerades besvarade. Av dessa;

- Ansåg 15 föräldrar/familjer att trafikvakter var bra och ville medverka under testperioden.
- Ansåg 14 föräldrar/familjer att trafikvakter var bra men hade ingen möjlighet att medverka under denna testperiod.
- Ansåg 1 förälder/familj att trafikvakter inte var nödvändiga.
- Ansåg 1 förälder/familj att trafikvakter inte var nödvändiga med kommentaren att det borde skötas av elever i årskurs 6.

Efter inkomna enkätsvar beslutade Lokala Skolrådet att genomföra en testperiod under vecka 2 -06 med de föräldrar som anmält att de ville delta. Dessa föräldrar tillsändes därefter en funktionsbeskrivning med ett trafikvaktsschema där det bland annat klargjordes för hur de skulle agera som trafikvakter. Beröm skall ges till dessa föräldrar som exemplariskt hanterat rollen som trafikvakt.

Genomförd testperiod med trafikvakter kan sammanfattas som lyckosam och har haft en positiv inverkan på både trafikanter och gångtrafikanter. Den hjälp som trafikvakterna erbjöd gångtrafikanterna var uppskattad av både barn och vuxna och under testperioden har två möjliga olyckor av allvarigare karaktär kunnat förhindras. Vidare agerade trafikanterna med mer försiktighet och eftertanke då trafikvakterna fanns på plats.

Mindre bra har visat sig vara;

- Rekommendationer från skolan.
- Trafikanter kör fort och skapar till viss del egna trafikregler.
- Kommunens snöröjning och dragning av gångvägar.
- En övergång saknar både skyltning och övergångsställe.
- Busschaufförer är snälla med barnen men skapar osäkerhet i trafiken.
- Barnen skapar egna gångvägar och utsätter sig för förhöjd olycksrisk

Trafikvakterna

Rapporter från trafikvakter påvisar att allt fler väljer att göra rätt då de ser trafikvakterna och deras gula västar. Trafikanterna väljer i större utsträckning att sänka farten, stanna vid övergångsställen och att stanna på rätt plats när de skall släppa av sina barn. Med andra ord undviker de att skapa situationer som ger förhöjd olycksrisk. Gångtrafikanter väljer i större utsträckning att korsa vägar vid övergångsställen. Sammantaget tyder detta på att försöket med trafikvakter har varit lyckosamt.

Naturligtvis finns fortfarande problemet kvar med att ett antal trafikanter och gångtrafikanter väljer sin egen väg, vilket inte alltid är den som ger trygghet. Som förälder bör man alltid tänka på att ens eget agerande påverkar barnen och deras uppfattning om vad man får och inte får (kan) göra. Som exempel kan nämnas de föräldrar som väljer att släppa av sina barn vid Barkassvägen, på fel sida Kryssarvägen, och låter dem springa rakt över vägen. Troligt är att barnen kommer att tycka att detta är ett korrekt sätt.

Trafikvakterna nämner i sina rapporter att trafiken är som störst från 07.50 till 08.10 och här ser man att trafikvakterna gör störst nytta. De påtalar också att de tidigare inte uppfattat att trafiken skulle vara så omfattande som den visade sig vara. Man skall dock komma ihåg att skjutsning till skola är något av ett säsongsbetonat beteende hos föräldrar. Under perioden där cyklar etc. kan användas skjutsas betydligt färre barn till skolan.

Trafikvakterna skötte sitt uppdrag mycket bra och var en god hjälpande hand för barnen.

Baserat på testperioden med trafikvakter rekommenderas en fortsättning.

Skolans rekommendation

Rekommendation om att föräldrar skall släppa av sina barn vid busshållplatsen på Fullriggarvägen, utanför Fyrens förskola, har visat sig fungera mindre bra. Förvirring tycks uppstå om hur man som trafikant ska agera och här är några exempel;

- Trafikanterna stannade på busshållplatsen.
- U-svängar genomfördes i korsningen Fullriggarvägen Råbbmogatan utan större hänsyn till övriga trafikanter.
- Trafikanterna inväntade inte varandra och tre bilar kunde samtidigt påbörja sin färd utan större hänsyn till varandra.
- Problem uppstod när bussar kom och deras hållplats var upptagen av bilar vilket resulterade i att bussarna var tvungna att stanna allt för nära övergångsstället på Fullriggarvägen .

Rekommendationer som är felaktiga enligt lagar och förordningar får inte lämnas till föräldrar. Här är det viktigt att information går ut till föräldrarna om att avsläppningen måste ske ovanför busshållplatsen i enlighet med de avstånd som framgår i lagar och förordningar.

Trafikanterna

Hastigheter

Trafikvakter påpekar att det på samtliga vägar, Fullriggarvägen, Kryssarvägen och Räbbmogatan, fanns stora brister i trafikanternas val av hastighet. På som nu vinterväglag får de än svårare att stanna för gångtrafikanter och andra trafikanter vilket i sin tur skapar en förhöjd olycksrisk. I rapporter från trafikvakterna har framkommit att farter över 70 km/h inte är ovanliga. Ser man på trafikanternas val av hastighet på dessa vägsträckningar kommer en sänkning (skyltning) av hastigheten till 30 km/h på Fullriggarvägen förbi Kryssarvägen samt Räbbmogatan möjligen skapa en sänkning av farten till 50 km/h hos dessa trafikanter.

Stannar vid övergångställen

Under testperioden stannade de flesta trafikanterna vid övergångställena för att släppa över gångtrafikanter, dock valde ett fåtal att så inte göra. Om antalet trafikanter som stannade vid övergångställena var större när trafikvakterna stod där är svårt att sja om, men tittar vi överlag på trafikanternas förbättrade agerande när trafikvakterna fanns på plats torde så vara fallet.

Trafikanter väljer att stanna allt för nära eller direkt på övergångställen, framförallt på Kryssarvägen, för att släppa av sitt sina. Detta är ett problem då det hindrar övriga trafikanter och gångtrafikanter. Positivt var att under testperioden med trafikvakter stannade ingen direkt på övergångstället för att släppa av sitt sina.

Infarten vid Fyrens förskola

trafikerades av flertalet trafikanter då de skall släppa av sina barn för skoldagen. Detta innebär även att de korsar gångvägen inte bara en utan två gånger och dessutom uppstår en viss oordning när de ska vända på parkeringsområdet. Att föräldrar som har barn på dagiset/förskolan nyttjar parkeringsområdet kan vi inget säga om, men för att bara släppa av sitt barn till skolan är det högst olämpligt.

Ytterligare ett problem som uppstår är när föräldrar väljer att parkera sina bilar på förhyrda parkeringsplatser för att följa sitt barn upp till skolan. Parkeringsplatsen kan då vara upptagen när förhyraren anländer och detta skapar irritation på parkeringsområdet.

Vänder där de kan

Det har visat sig att trafikanterna väljer att vända sina bilar så nära skolans område som möjligt. Det sker i stort sett på alla ingångar till gångvägar och infarter till samtliga bostadsområden. För att få bort detta bör en bra placerad och korrekt utformad vänd och avsläppningsplats skapas.

Nämnas kan en händelse som inträffade första trafikvaktsfria dagen efter testperioden. En herre som skjutsade sitt barnbarn till skolan stannade lugnt direkt efter övergångstället på Kryssarvägen och backade ner på Barkassvägen för att vända. Det blev lite kö i väntan på att han skulle bli klar och när vändningen var genomförd körde han helt lugnt fram och ställde sin bil mitt på övergångstället. Där släppte han av sitt barnbarn och stoppade därmed också all trafik från Kryssarvägen. Detta får bedömas var ett helt olämpligt agerande

Kommunens snöröjning och gångväg

Snöröjning

Snöhögar ligger olämpligt placerade och skymmer sikten för såväl gångtrafikanterna som trafikanterna vilket kan orsaka olyckor. Framförallt har detta visat sig vara ett problem vid övergången Fullriggarvägen och här kan snöhögarna placeras på lämpligare platser för att minska olycksrisken.

Gångväg

Gångvägen vid Räbbmogatan är dragen så att barn inte nyttjar den korrekt och övergången på Räbbmogatan från Ubåtsvägen sett saknar övergångställe med skyltning. När barn kom från Ubåtsvägen valde de av naturliga skäl att korsa Räbbmogatan på närmaste plats. Detta sker då vid närmaste gångvägsutgång från Ubåtsvägen sett, över Räbbmogatan, via diket och sen upp på gångvägen vid Räbbmogatan. Med andra ord, de väljer som de flesta att inte gå den omväg på drygt 50 meter som det blir om de skall gå rätt väg.

Övergången på Räbbmogatan är i dagsläget inte allt för trafikerad av gångtrafikanter. Endast ett snitt på femton personer passerade där varje morgon under testperioden med trafikvakter. Dock torde antalet öka då det nya bostadsområdet, Räbbmoskogen, byggs ut.

Det bör byggas ytterligare en ingång till gångvägen vid Räbbmogatan och här behövs ett övergångställe med skyltning för att minska olycksrisken då Räbbmogatan trafikeras av ett stort antal fordon.

Busschaufförer är snälla men..

de måste trots det följa de lagar och förordningar som finns.

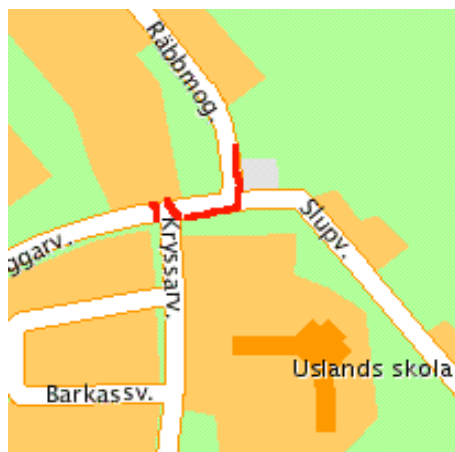
Busslinks chaufförer är snälla mot barnen men skapar samtidigt trafikproblem. Chaufförerna väljer att stanna i direkt anslutning till övergångstället vid Fullriggarvägen för att släppa av barnen. Delvis beror detta på att trafikanter stannat på busshållplatsen för att släppa av sina barn och delvis på ”snällhet” mot barnen från chaufförernas sida.

Med tanke på att busschaufförerna vill vara snälla mot barnen så tycker man att deras val av hastighet också borde återspegla en viss försiktighet. Detta har dock visat sig vara tvärt om och bussarnas hastigheter har vid flera tillfällen uppskattats vara allt för hög vid till exempel övergångställen.

Barnen

Väljer inte alltid de bästa vägarna

Barnen skapar egna gångvägar istället för att välja de gångvägar och övergångställen som finns. De väljer att ta kortaste vägen på flertalet platser vilket direkt skapar en förhöjd olycksrisk. Några av de farligaste ”genvägarna” barnen väljer att ta har visat sig vara vid Räbbmogatan och Fullriggarvägen och då via platser som saknar övergångställen. Barnens ”genvägar” illustreras med röda linjer på kartbilden nedan;

Vid några tillfällen valde trafikvakterna att påtala för barnen att de bör välja rätt väg vilket de då också gjorde.

Ser inte allt

Vid några tillfällen under genomförd testperiod med trafikvakter kunde allvarigare incidenter undvikas vid övergången Råbbmogatan tack vare rådigt ingripande av trafikvakterna. Detta inträffade då barn sett sig för, som de upplevde ordentligt, varpå de börjat gå. Vad de missade var den eller de bilar som faktiskt var på väg åt deras håll. Det kunde ha slutat riktigt illa om trafikvakterna inte ingripit. Det är inte lätt för barn att se över krön och i korsningar och göra en bedömning om de säkert kan korsa vägen.

Tung trafik

Trafikvakterna rapporterade att de upplevde den tunga trafiken som går till och från det nya området, Råbbmoskogen, som byggs ovanför Usland som en riskfaktor.

En fortsättning med trafikvakter

Sammanfattningsvis har testperioden med trafikvakter fallit väl ut och varit en uppskattad funktion. En fortsatt trafikvaktsfunktion kräver dock att föräldrar på Uslands skola ställer upp och fungerar som trafikvakter. Då denna rapport är baserad på trafikvakternas arbete, avrapporterade upplevelser och händelser under vecka 2 -06 bör följande aktiviteter genomföras för att erhålla ett större och bättre beslutsunderlag.

- Publicera skriven rapport på skolans hemsida så den kan läsas av föräldrar och elever.
- Tillsända elever och föräldrar en enkät där deras upplevelse av och runt trafikvakterna fångas upp och vad de anser om en fortsättning.

Därefter kan Lokala Skolrådet besluta om ett fortsatt arbete med trafikvaktsfunktionen.

Åtgärder

Lokala Skolrådet bör tillsända kommunen skriven rapport samt bjuda in representanter från kommunen för en diskussion kring hur vi tillsammans kan förbättra trafiksituationen runt Uslands skola.

Följande bör snarast åtgärdas

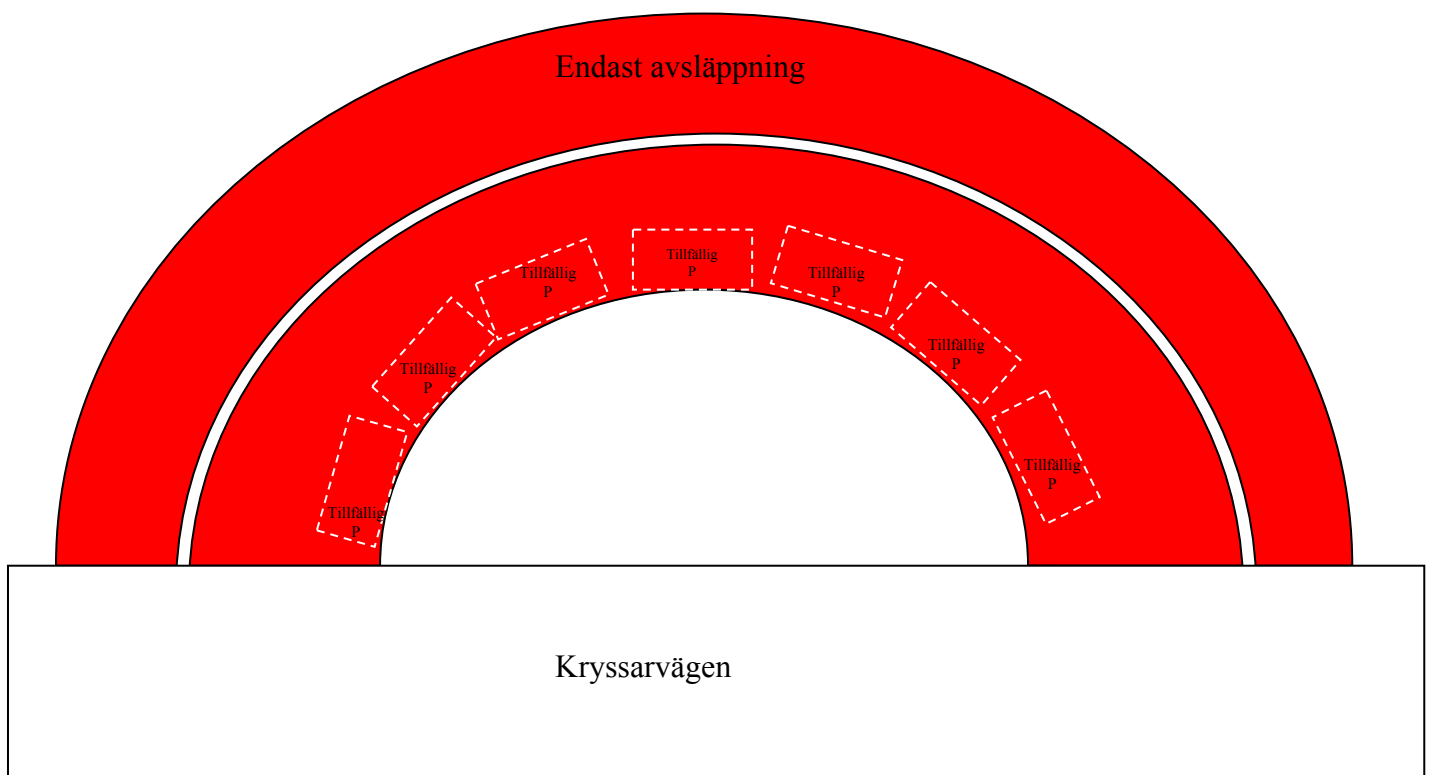
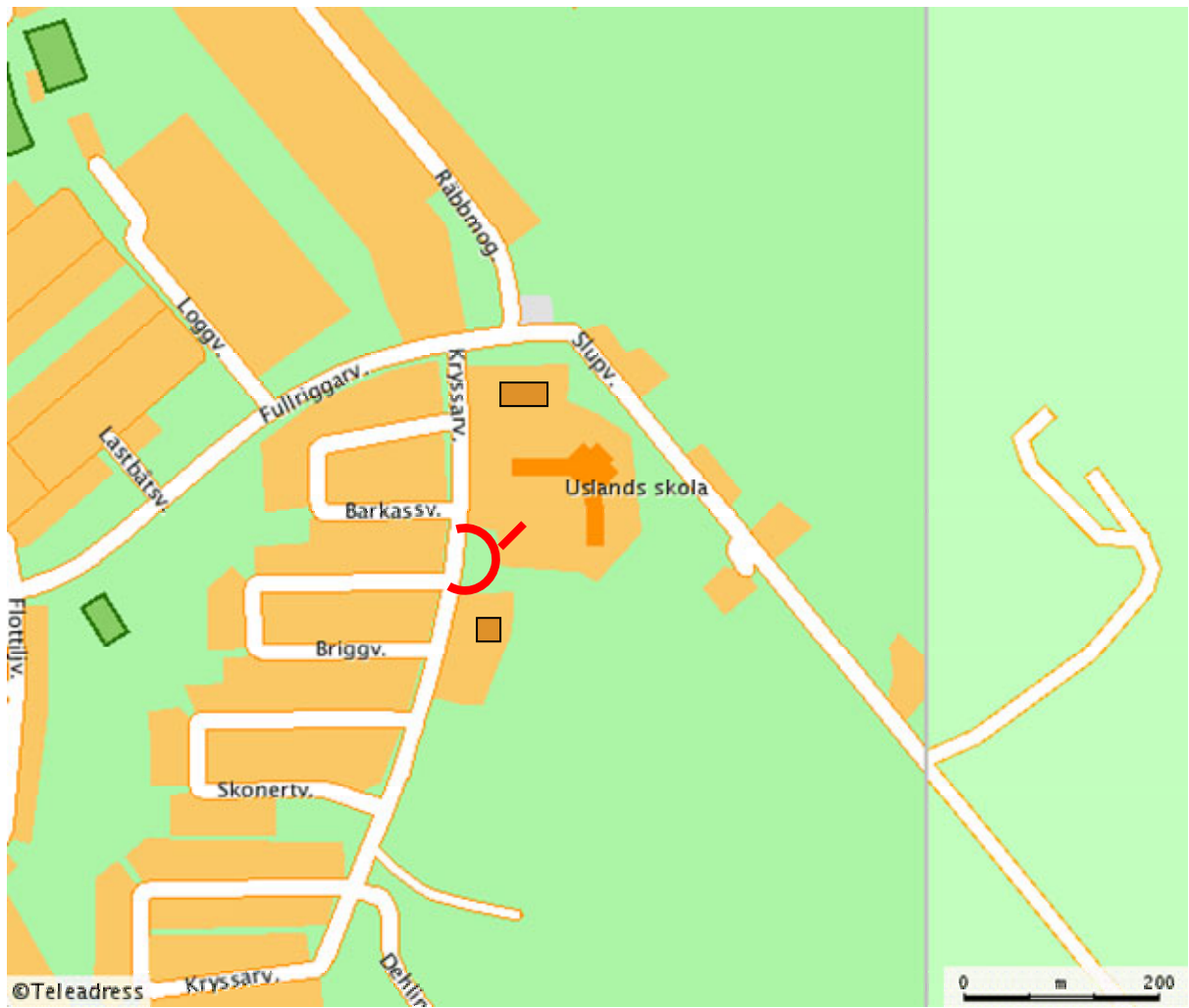
Utifrån vad som tidigare framkommit och det som framkommit under den genomförda testperioden med trafikvakter finns ett antal punkter som bör åtgärdas.

- Övergångsställe med skyltning över Räbbmogatan och en rätt placerad ingång till gångvägen vid Räbbmogatan, helt baserad på den väg gångtrafikanterna väljer.
- Snöröjningen bör skötas så att inga vallar eller högar uppstår vid övergångställena.
- Sänka hastigheten på Fullriggarvägen och Räbbmogatan till 30 km/h där de vägarna närmar sig skolområdet.
- Påtala för Busslink bristerna hos deras chaufförer.
- Göra rapporten från testperioden med trafikvakter tillgänglig för föräldrar så att de själva kan se vad vi kan kalla verkligheten. Förklara vikten av att de kör rätt, vänder, parkerar och släpper av sina barn på rätt ställe för att minska olycksrisken.
- En ny klassvis genomgång med barnen över hur de skall agera i trafiken. Få dem att inse riskerna och själva komma fram med förslag på hur situationen kan förbättras.

Följande bör åtgärdas på sikt

Detta är en åtgärd som sammanfattar ett behov utifrån föräldrars agerande runt skjutsning av barn till skolan.

- Skapa en avsläppningsplats strax bortom Uslands skolan på Kryssarvägen, kanske lämpligt strax före Skogens fritids, där föräldrar lätt kan släppa av sina barn. Anslut här en bra gångväg som går direkt till skolan. På denna avsläppningsplats bör finnas plats för tjugo samtidiga bilar som bara släpper av barn. Dessutom bör det finnas ett antal platser där föräldrar tillfälligt kan parkera för att följa sitt barn upp till skolan. Nedan finns en karta som visar vart det möjligen och utifrån föräldrars agerande lämpligen kan skapas en sådan avsläppningsplats samt en enkel beskrivning av själva avsläppningsplatsen.

Slutord

Sammanfattningsvis har funktionen trafikvakt visat sig vara mycket bra och Lokala Skolrådet bör samla in föräldrars och elevers åsikter och därefter besluta om en eventuell fortsättning.

Att få föräldrar att sluta skjutsa sina barn till skolan, speciellt under vinterhalvåret, är en omöjlighet och därför bör kraften läggas på åtgärder som framåt främjar barnens säkerhet.